

Lietuvos jūros rajono aplinkos būklė 2018–2023 metais

Nijolė Remeikaitė-Nikienė

Jūros aplinkos vertinimo

skyriaus vedėja

2025-04-10

Esamas jūros rajono būklės vertinimas: populiaciniai parametrai/poveikiai/socioekonominė analizė

Geros jūros aplinkos būklės (GAB) savybių nustatymas

Aplinkos apsaugos tikslai ir susiję rodikliai

Monitoringo programa

Priemonių gerai būklei pasiekti ir (ar) išlaikyti programa

6 metų periodo ciklas

Baltijos jūros aplinkos būklės vertinimas

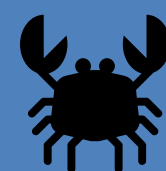
JSPD (2008/56/EB)

Bioįvairovė

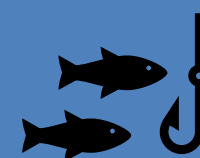
Mitybos tinklai

Nevietinės rūšys

Eutrofikacija

Komerciniams tikslams naudojamoms žuvis

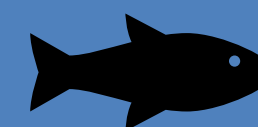
Dugno trikdymas

Hidrografinės sąlygos

Pavoingos medžiagos

Teršalai žuvyje- maiste

Šiukšlės

Povandeninis triukšmas

Poveikio deskriptoriai

Nevietinės rūšys (D2)	Eutrofikacija (D5)	Teršalai aplinkoje (D8)	Teršalai jūros produktuose (D9)	Šiukšlės (D10)
-----------------------	--------------------	-------------------------	---------------------------------	----------------

Būklės deskriptoriai

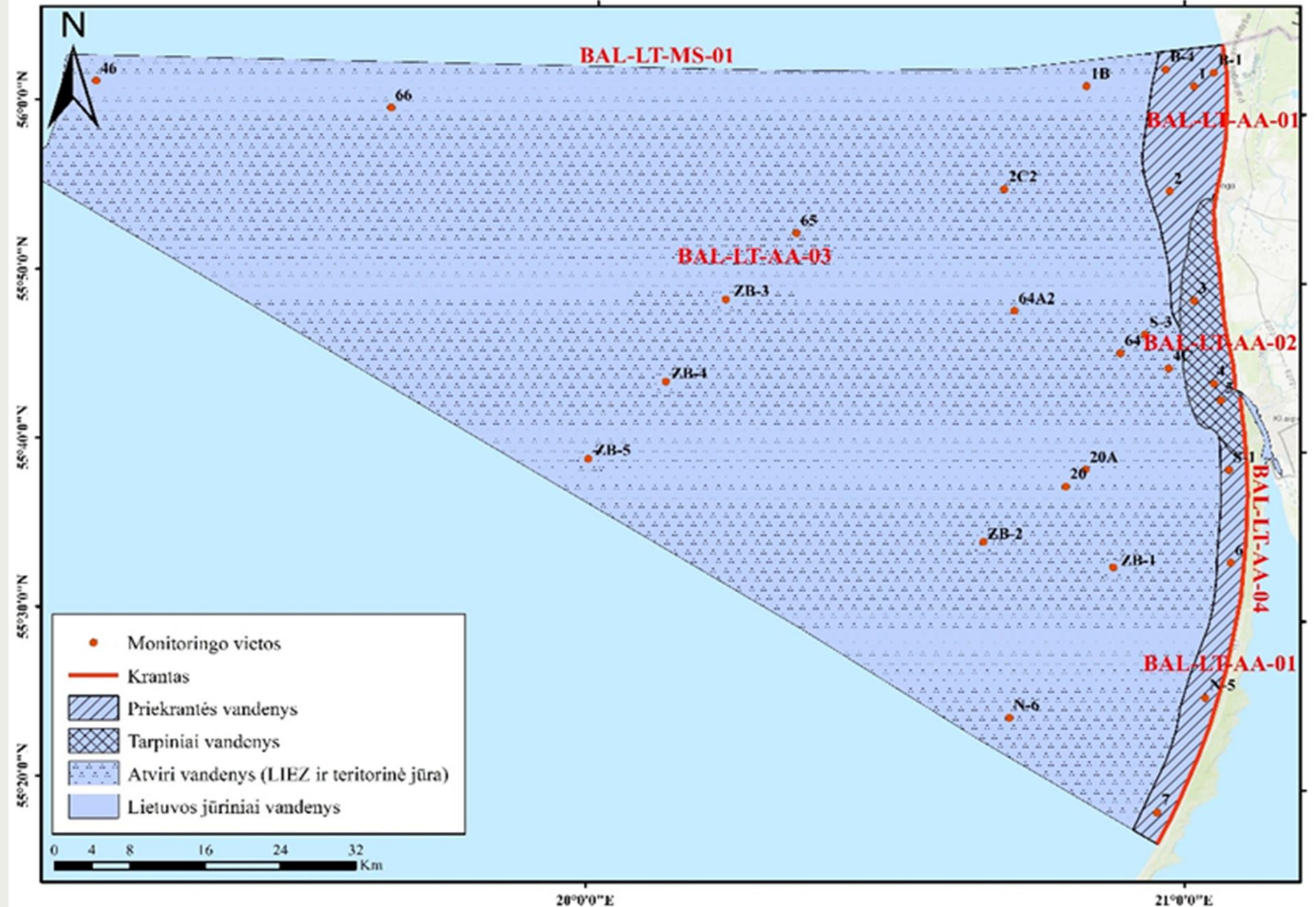
Bioįvairovė (D1) - paukščiai	Bioįvairovė (D1) - žuvys	Komercinės žuvys (D3)	Mitybos tinklai (D4)/Ekosistemos (D1)	Dugno vientisumas (D6)/Bioįvairovė (dugno buveinės - D1)
------------------------------	--------------------------	-----------------------	---------------------------------------	--

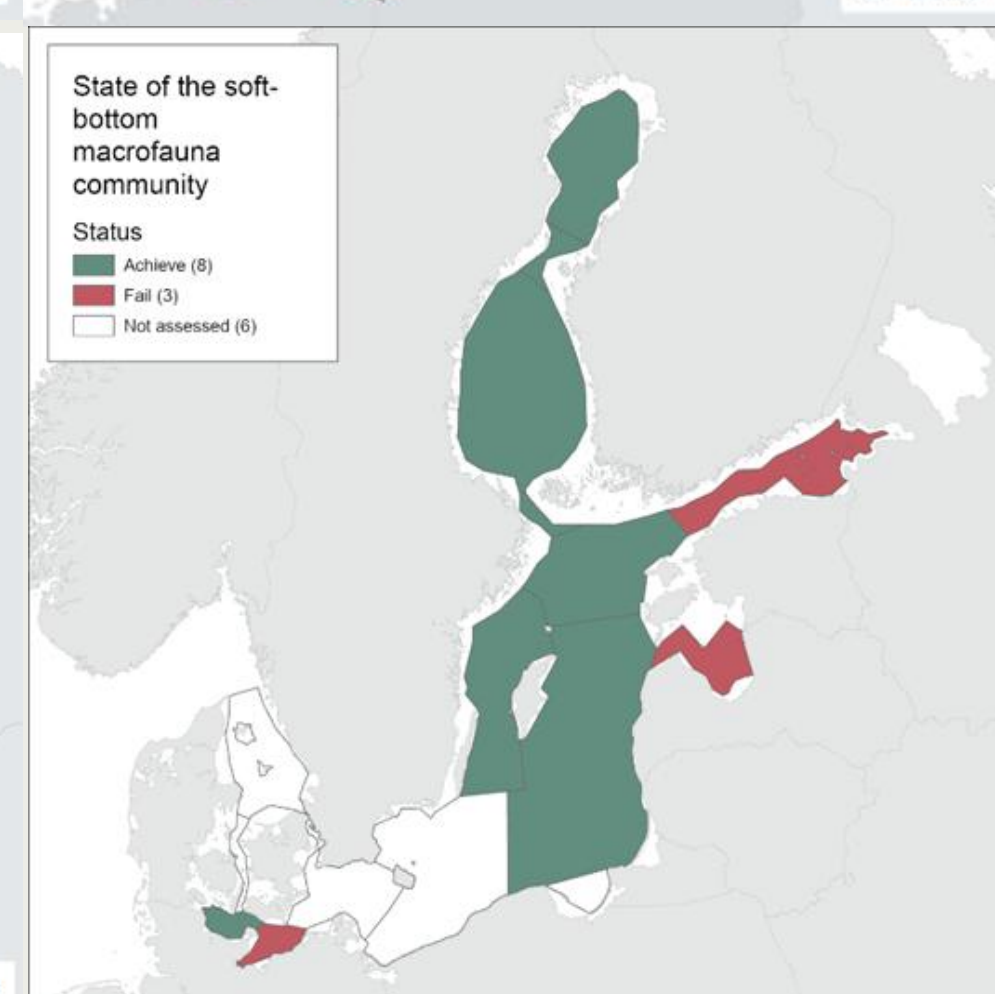
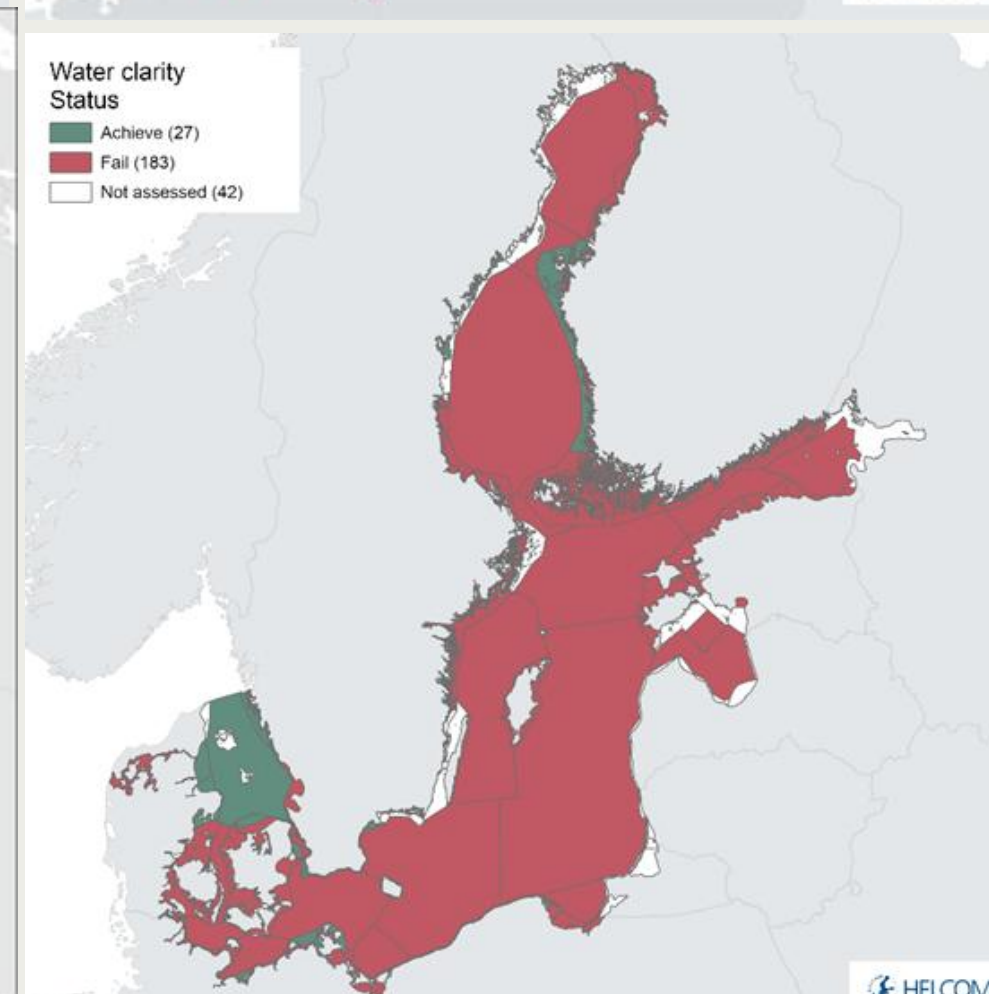
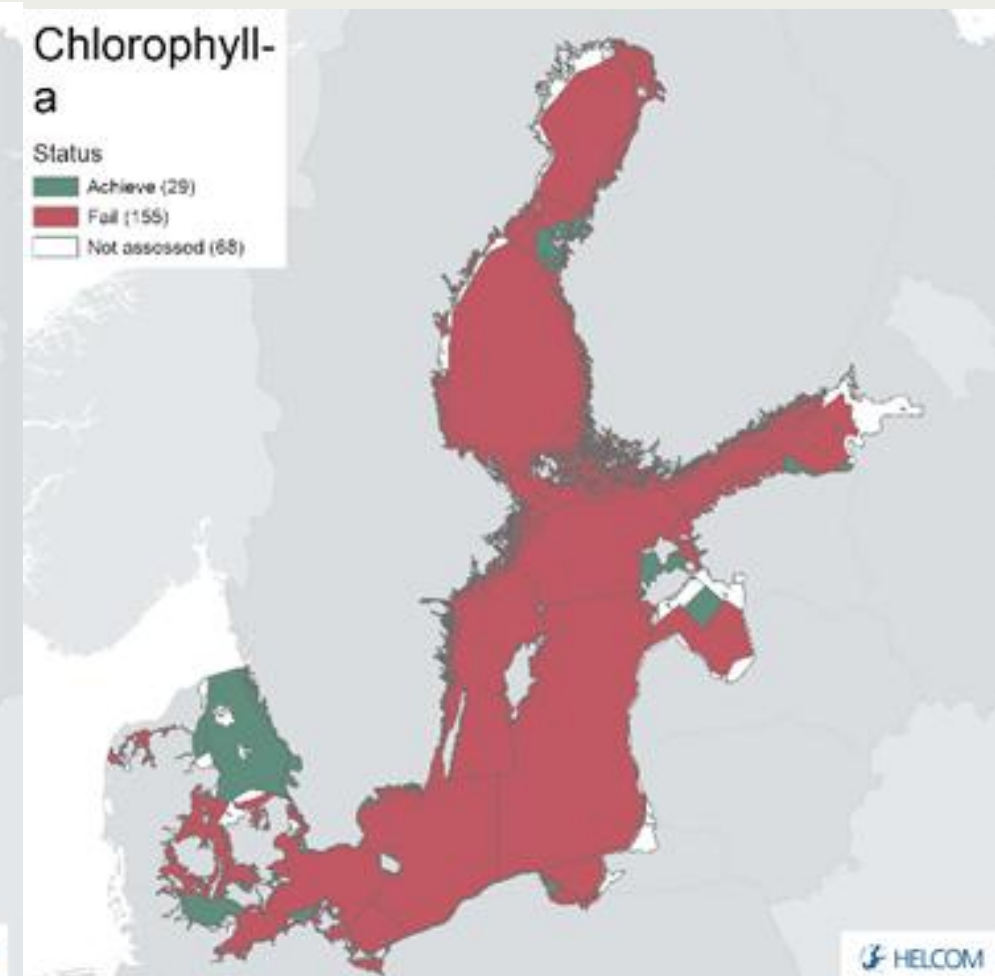
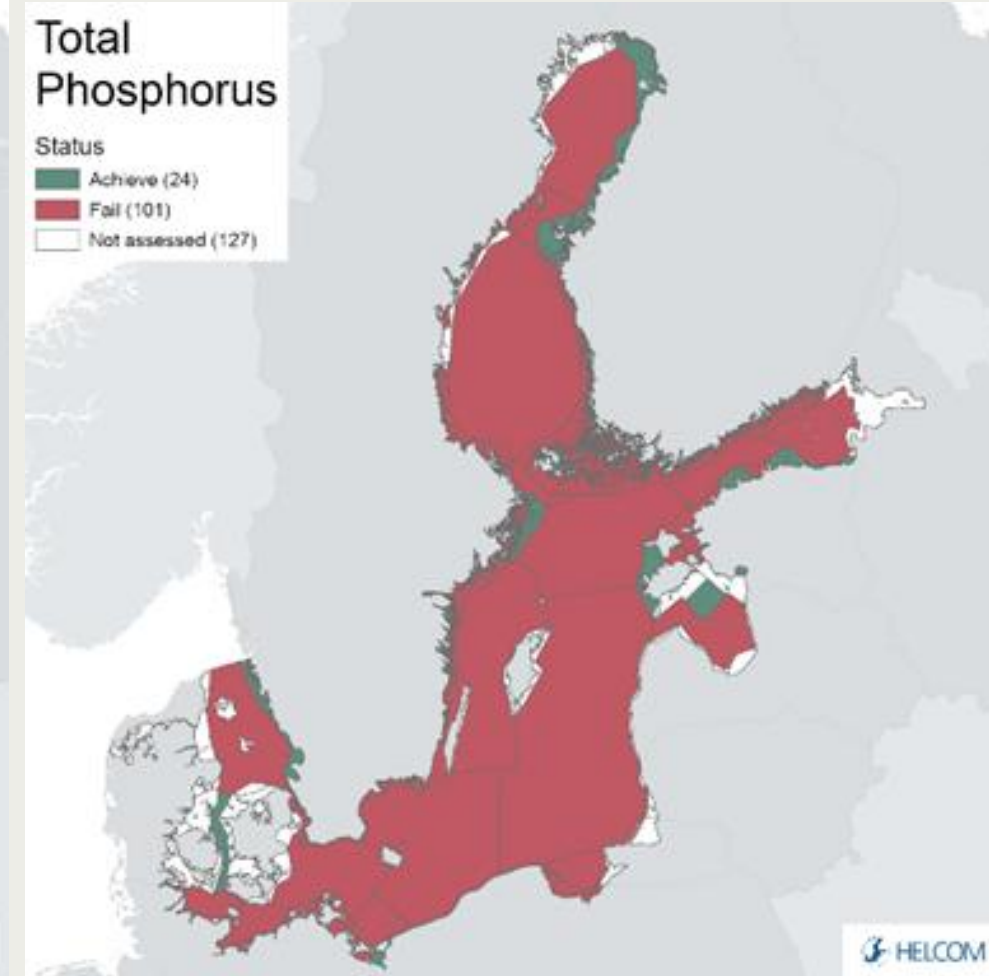
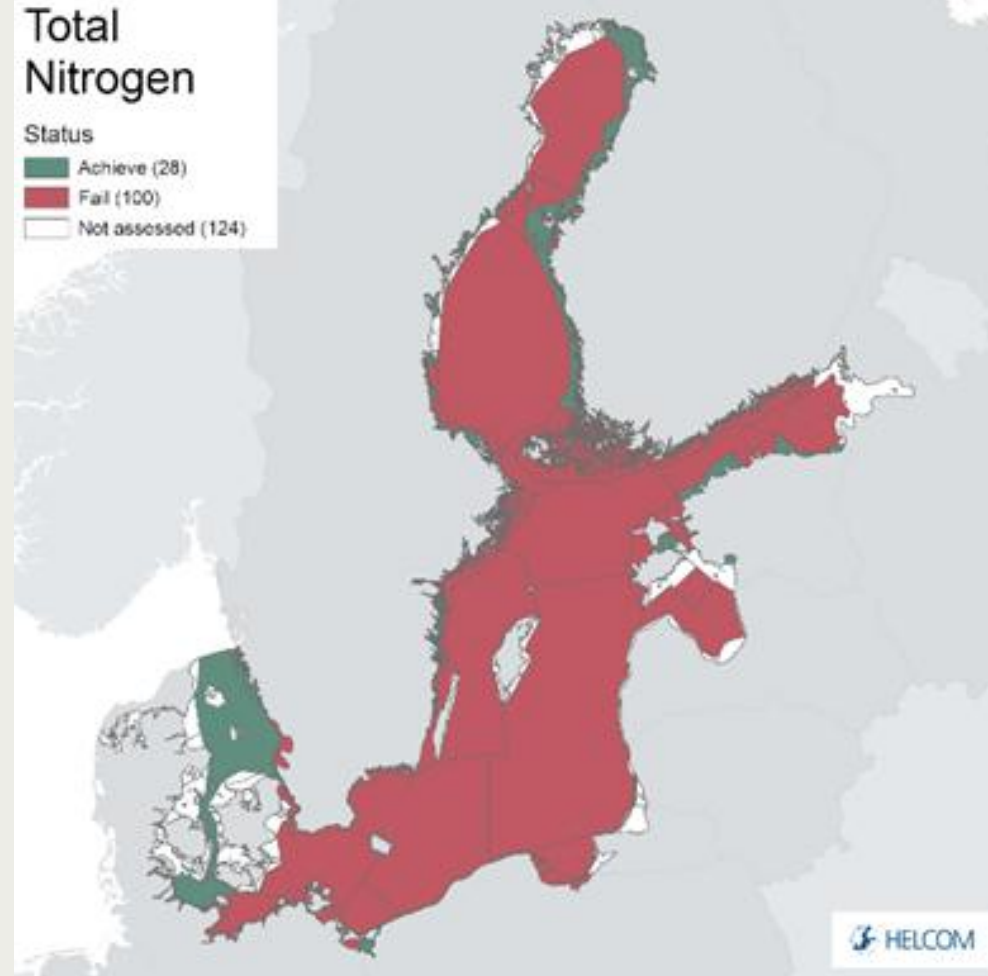
APLINKOS
APSAUGOS
AGENTŪRA

- BAL-LT-AA-01 - 273 km²;
- BAL-LT-AA-02 - 119 km²;
- BAL-LT-AA-03 - 6018 km²;
- BAL-LT-AA-04 - 4 km²;
- BAL-LT-MS-01 - 6410 km²

Lietuvos jūros rajonas ir monitoringo vietos

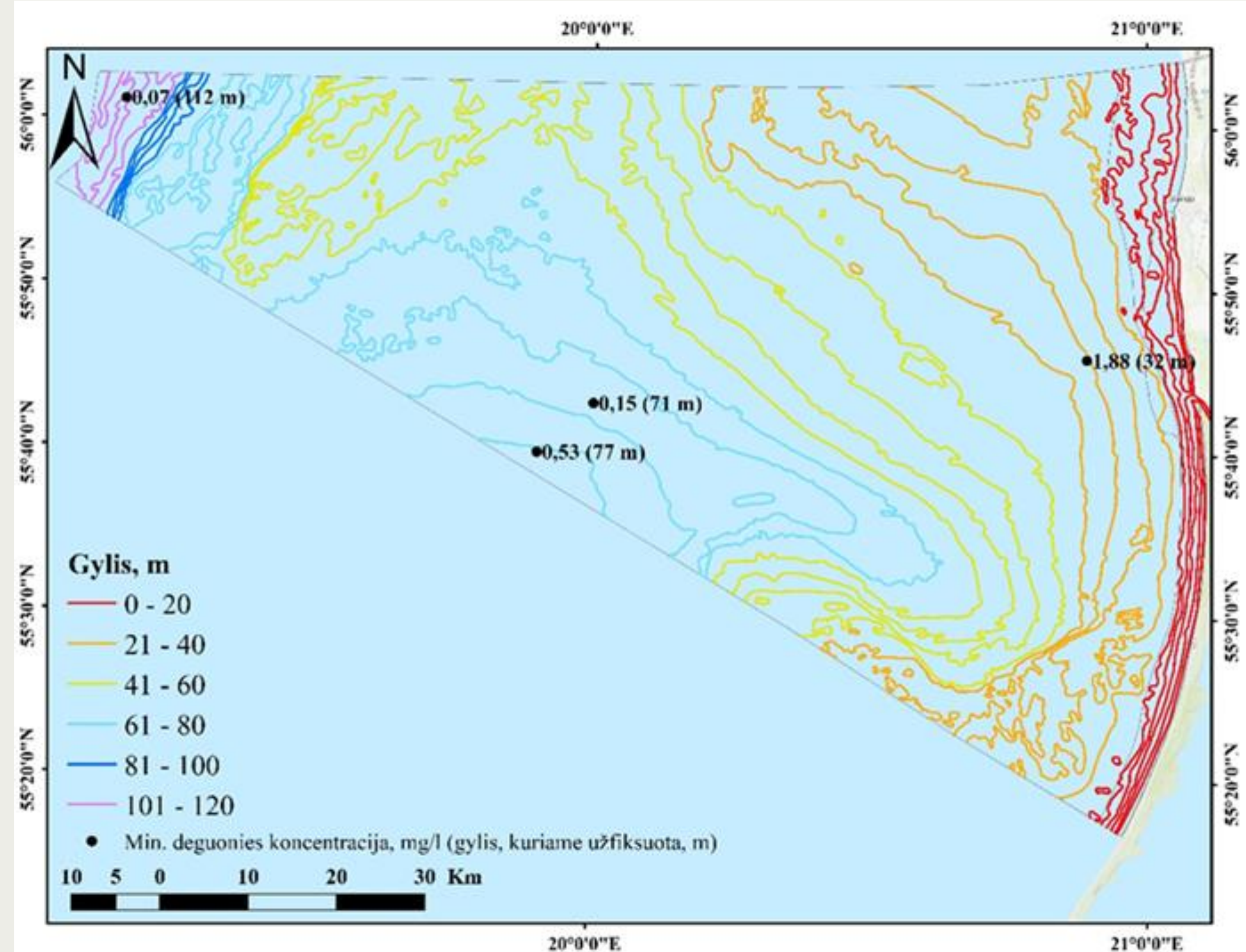
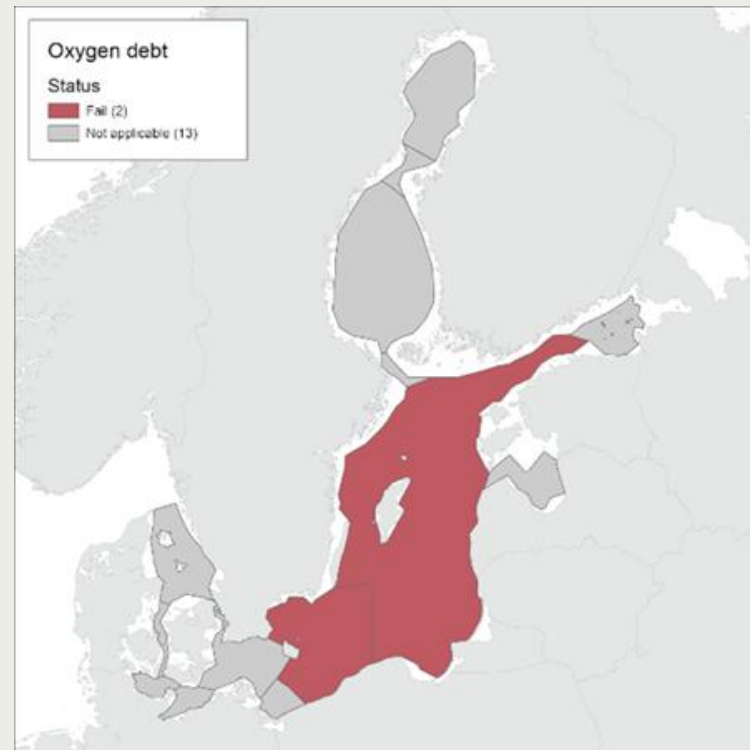
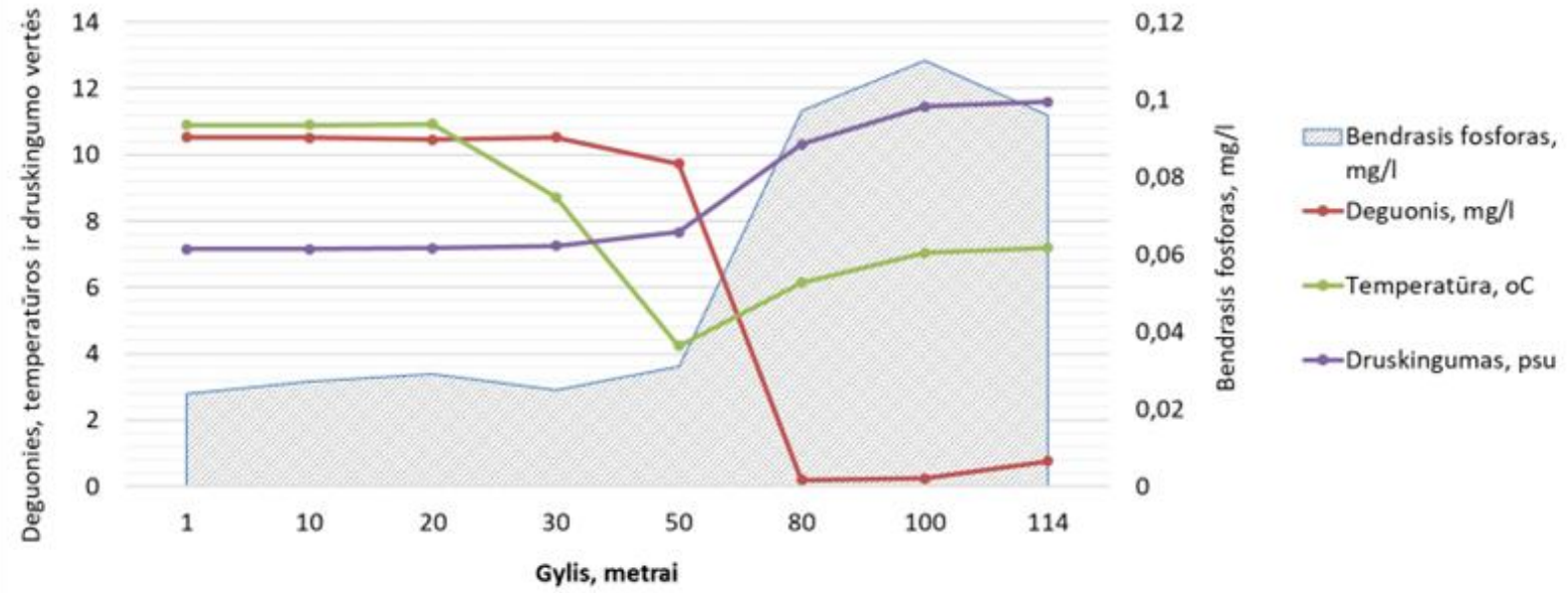

D5- Eutrofikacija

Deguois priedugnyje

Bendrojo fosforo (P), ištirpusio deguonies, vandens temperatūros ir druskingumo kaita skirtinguose gyliuose centrinėje Baltijos jūros dalyje

D5-Eutrofikacija

Deskriptorius - D5 - Eutrofikacija			
D5C7 kriterijus; Rodiklis - Šakotojo banguolio (<i>Furcellaria lumbricalis</i>) maksimalaus pasiskirstymo gylis, metrais			
GAB	≥15		
	Būklė 2016 m.	Būklė 2022 m.	Tendencija
BAL-LT-AA-01	15,00	15,80	↔
GAB pasiekimas iki 2030 m.	tikėtina, bus pasiekta		
GAB	≥14		
	Būklė 2016 m.	Būklė 2022 m.	
BAL-LT-AA-02	10,00	11,00	↔
GAB pasiekimas iki 2030 m.	tikėtina, nebus pasiekta		
Tendencija lyginant su ankstesnio JSPD periodo (2012–2017 m.) vertinimu (↘ pablogėjo (blogėja); ↗ pagerėjo (gerėja); ↔ stabilu; ─ negalima įvertinti)			

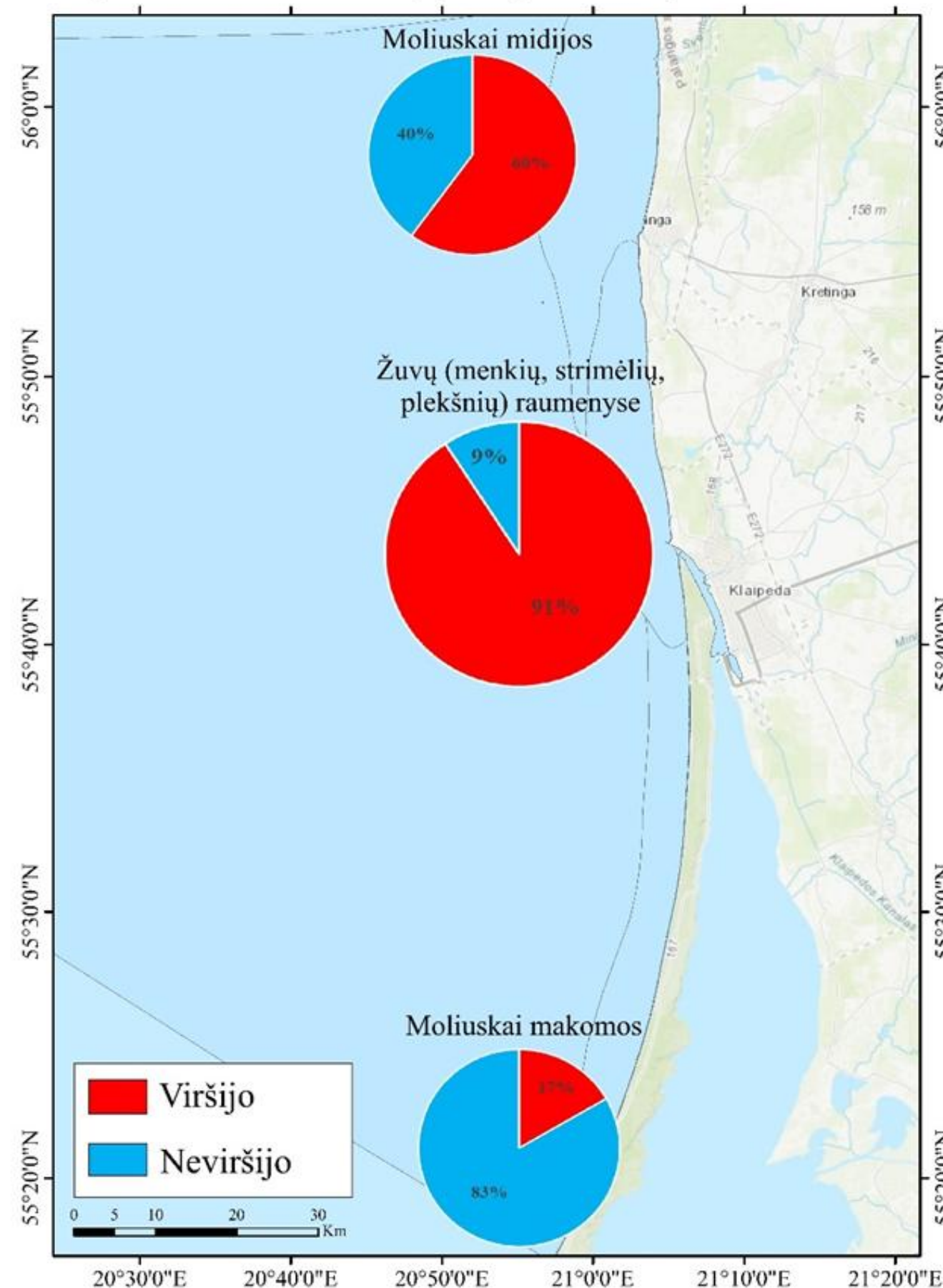
D5 – eutrofikacija/D1 – bioįvairovė (dugno buveinės)

Deskriptorius - D5 - Eutrofikacija/D6 - dugno trikdymas/D1 - bioįvairovė (dugno buveinės)			
D5C8 kriterijus; Bentoso kokybės indeksas (BKI)			
GAB	≥3,2		
	Būklė 2012–2017 m.	Būklė 2018–2023 m.	Tendencija
BAL-LT-AA-01	3,70	3,90	↔
Tyrimų vietų, kurios atitiko GAB, skaičius, %		100 (2 iš 2 vietų)	
GAB pasiekimas iki 2030 m.	tikėtina, būklė išliks gera		
GAB	≥3,2		
	Būklė 2012–2017 m.	Būklė 2018–2023 m.	Tendencija
BAL-LT-AA-02	3,30	3,60	↗
Tyrimų vietų, kurios atitiko GAB, skaičius, %	50 (1 iš 2 vietų)	100 (2 iš 2 vietų)	
GAB pasiekimas iki 2030 m.	tikėtina, būklė išliks gera		
GAB	≥2,9		
	Būklė 2012–2017 m.	Būklė 2018–2023 m.	Tendencija
BAL-LT-AA-03	3,00	3,00	↔
Tyrimų vietų, kurios atitiko GAB, skaičius, %	49*	50* (3 iš 6)	
GAB pasiekimas iki 2030 m.	tikėtina, būklė išliks gera		

D8 – Teršalai jūros aplinkoje

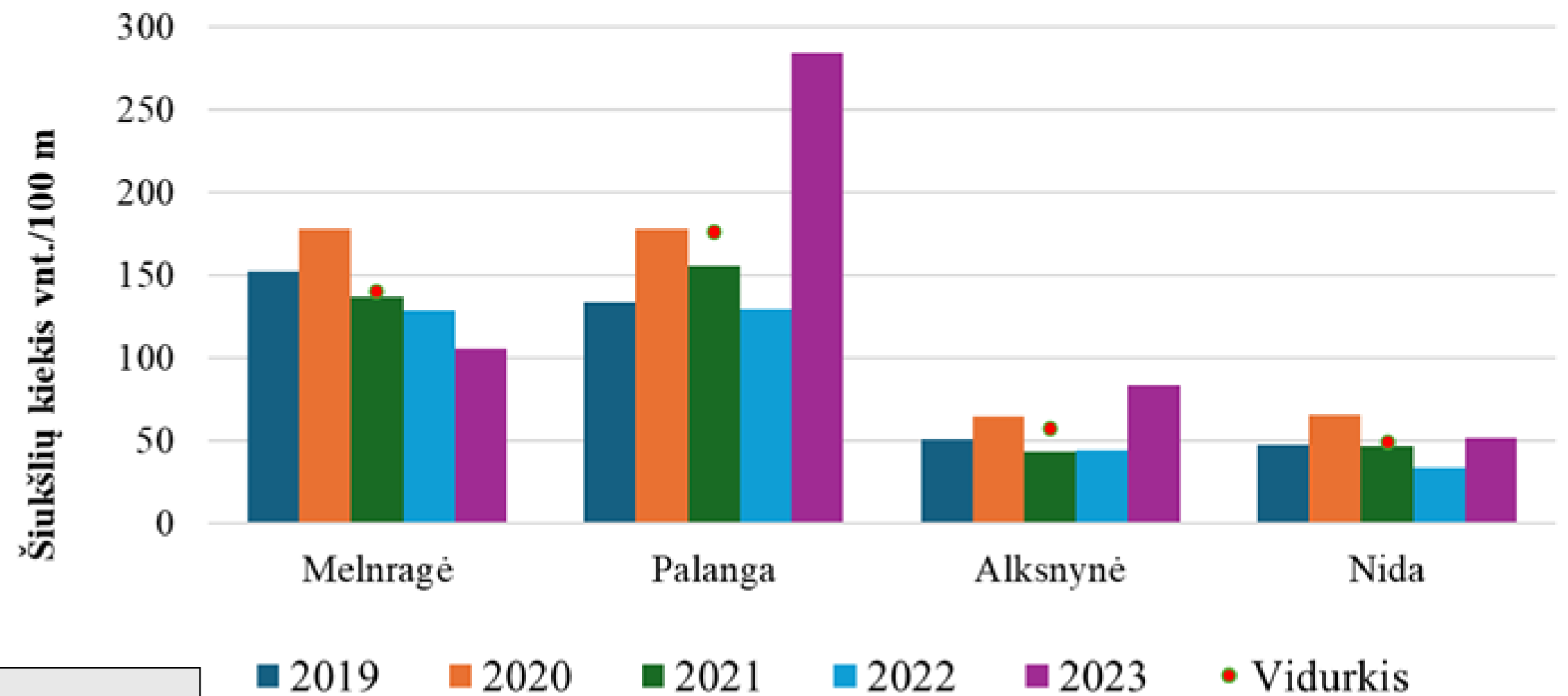
Terpė	Aktualūs teršalai
Vanduo	PAA, ftalatai (DEHP)
Dugno nuosėdos	Nikelis, varis, arsenas
Biota	Gyvsidabris, BDE, PFOS

Gyvsidabrio koncentracijų viršijimai biotoje 2018-2023 m.

D10 - Šiukšlės

Vidutiniai šiukšlių kiekiai paplūdimiuose

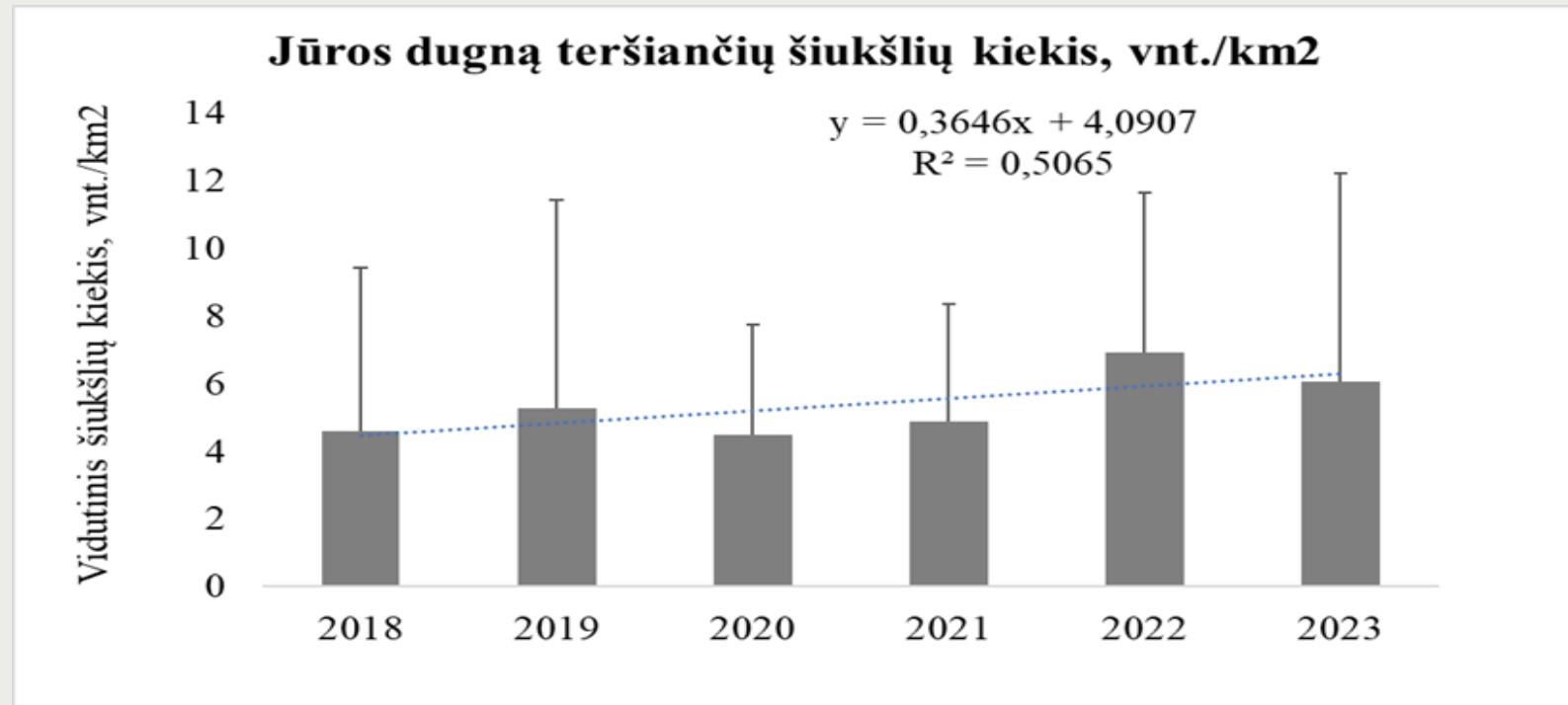
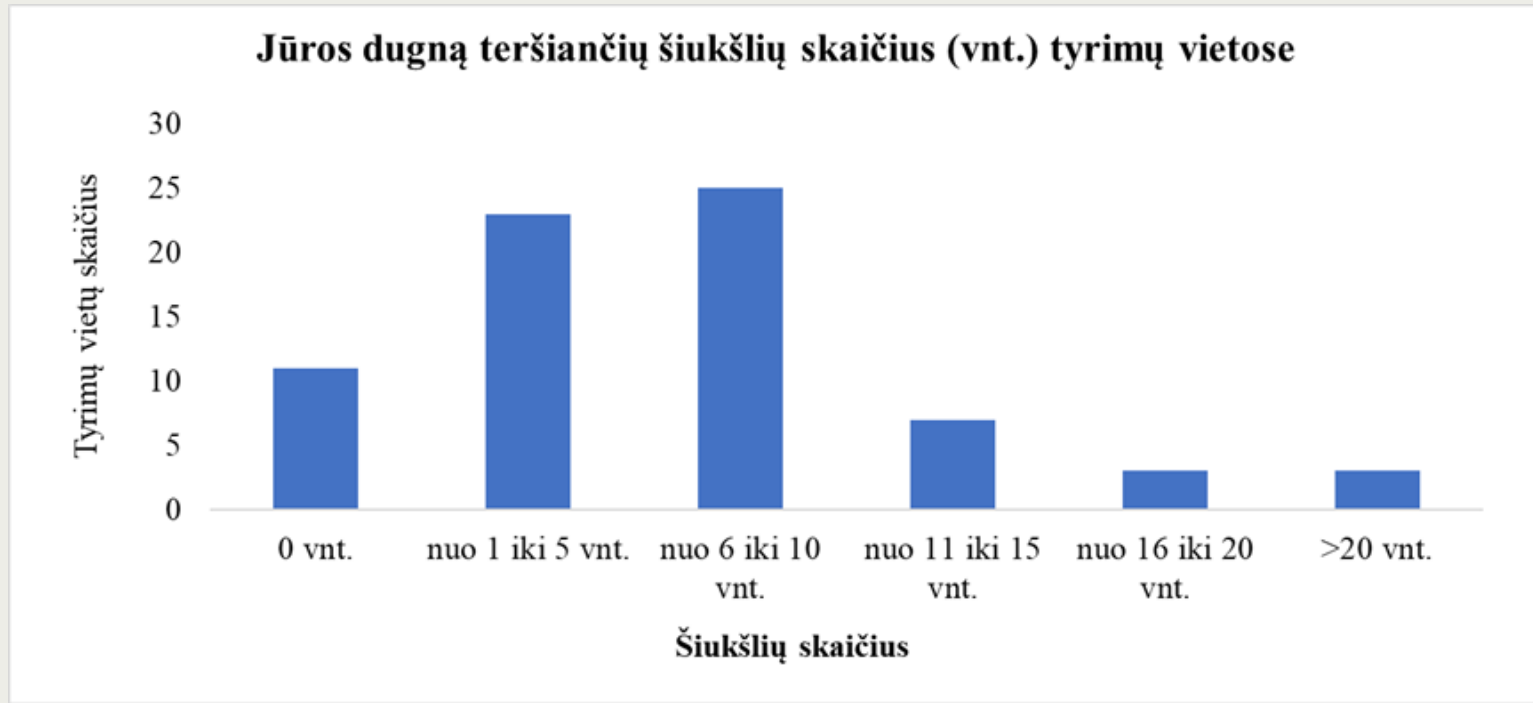
Rodikliai	Siektina GAB vertė	Būklė II periodu (2012-2017 m.)	Būklė III periodu (2018-2023 m.)
Vidutinis metinis pakrante teršiančių šiukšlių, išskyrus mikrošiukšles (2–5 mm), kiekis	< 20 vnt./100 m	167 vnt./100 m	105 vnt./100 m
Vidutinis metinis jūros dugną teršiančių šiukšlių, išskyrus mikrošiukšles (2–5 mm), kiekis	< 1 vnt./km ²	99,4 vnt./km ²	5,4 vnt./km ²

Dirbtinių polimerinių medžiagų šiukšlės - apie 85 % bendro šiukšlių kiekio;

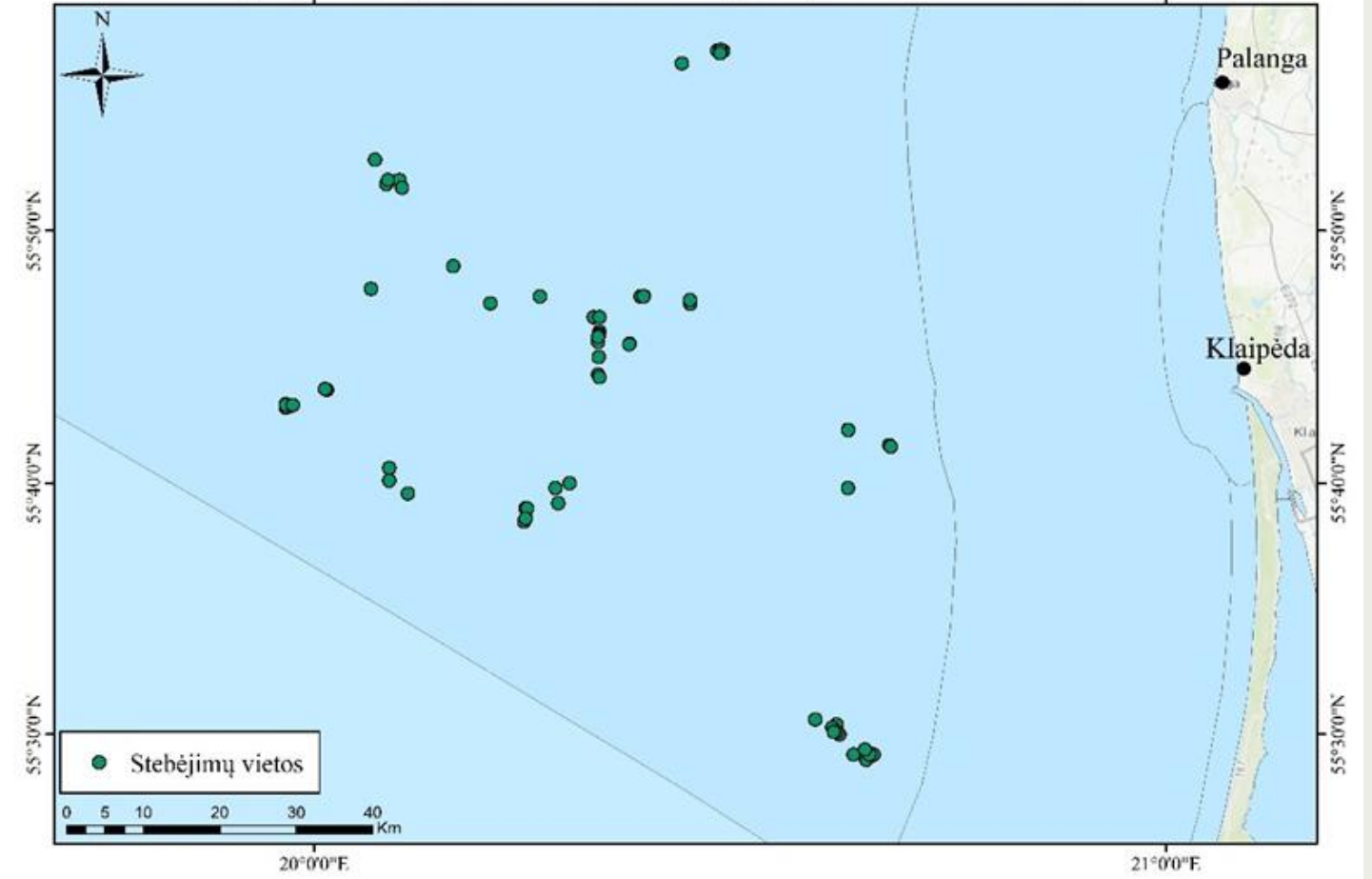
Cigarečių nuorūkos – apie 47 % visų dirbtinių pol.medžiagų;

Sumažėjo plastikinių butelių (nuo 2,7 % iki 0,5 % šiukšlių kiekio).

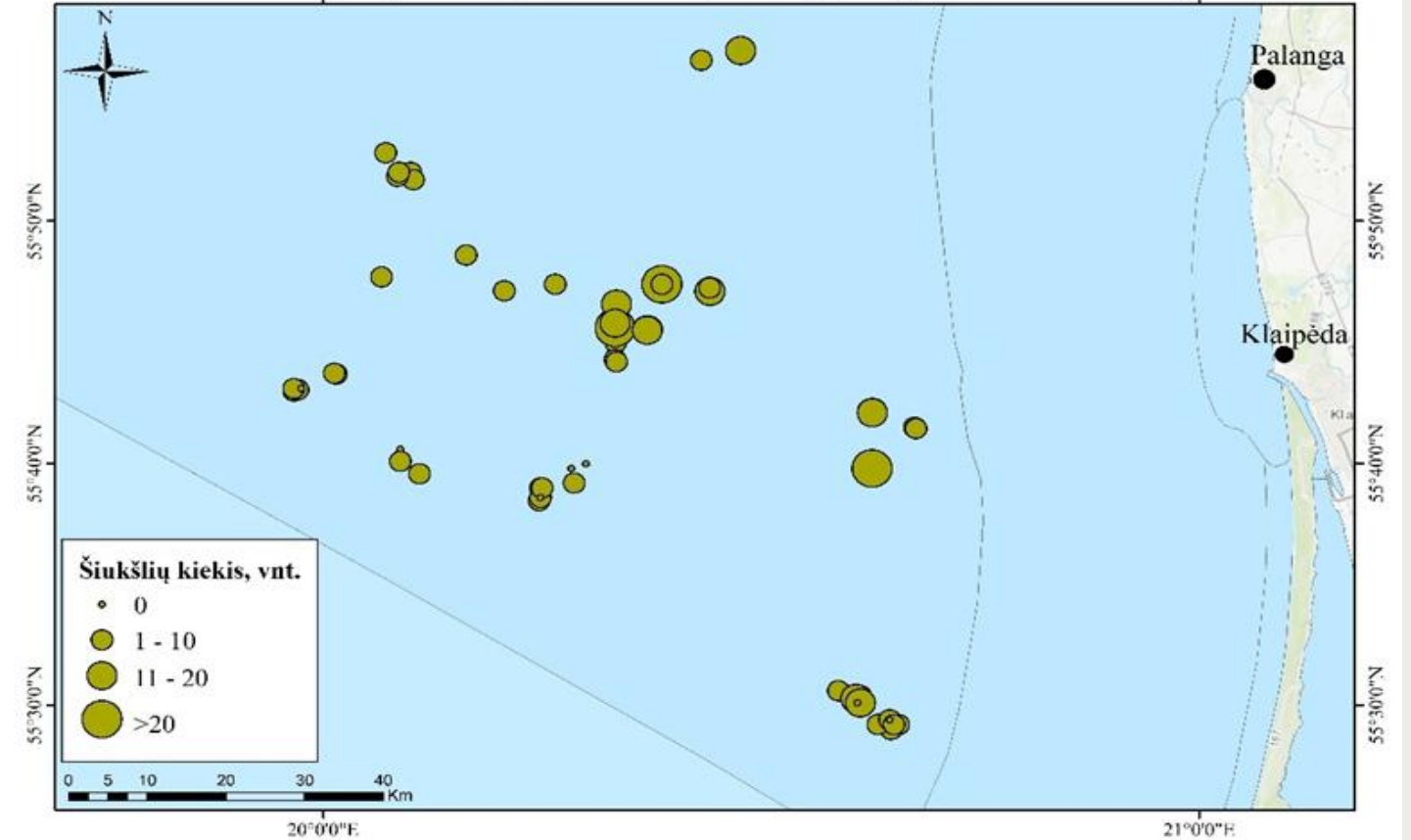
D10 - Šiukšlės

Lietuvos Baltijos jūros dugną teršiančių šiukšlių (išskyrus mikrošiukšles) stebėjimų vietos

Lietuvos Baltijos jūros dugną teršiančių šiukšlių (išskyrus mikrošiukšles) kiekis

Jūros rajone
sutinkama apie
30 rūšių.

Žiemojantys jūriniai paukščiai

Jūros rajono aplinkos būklė vertinama pagal
11 rūšių gausumą, apjungiant į dvi funkcinės
grupes: pelagialėje besimaitinantys ir
bentosu besimaitinantys paukščiai

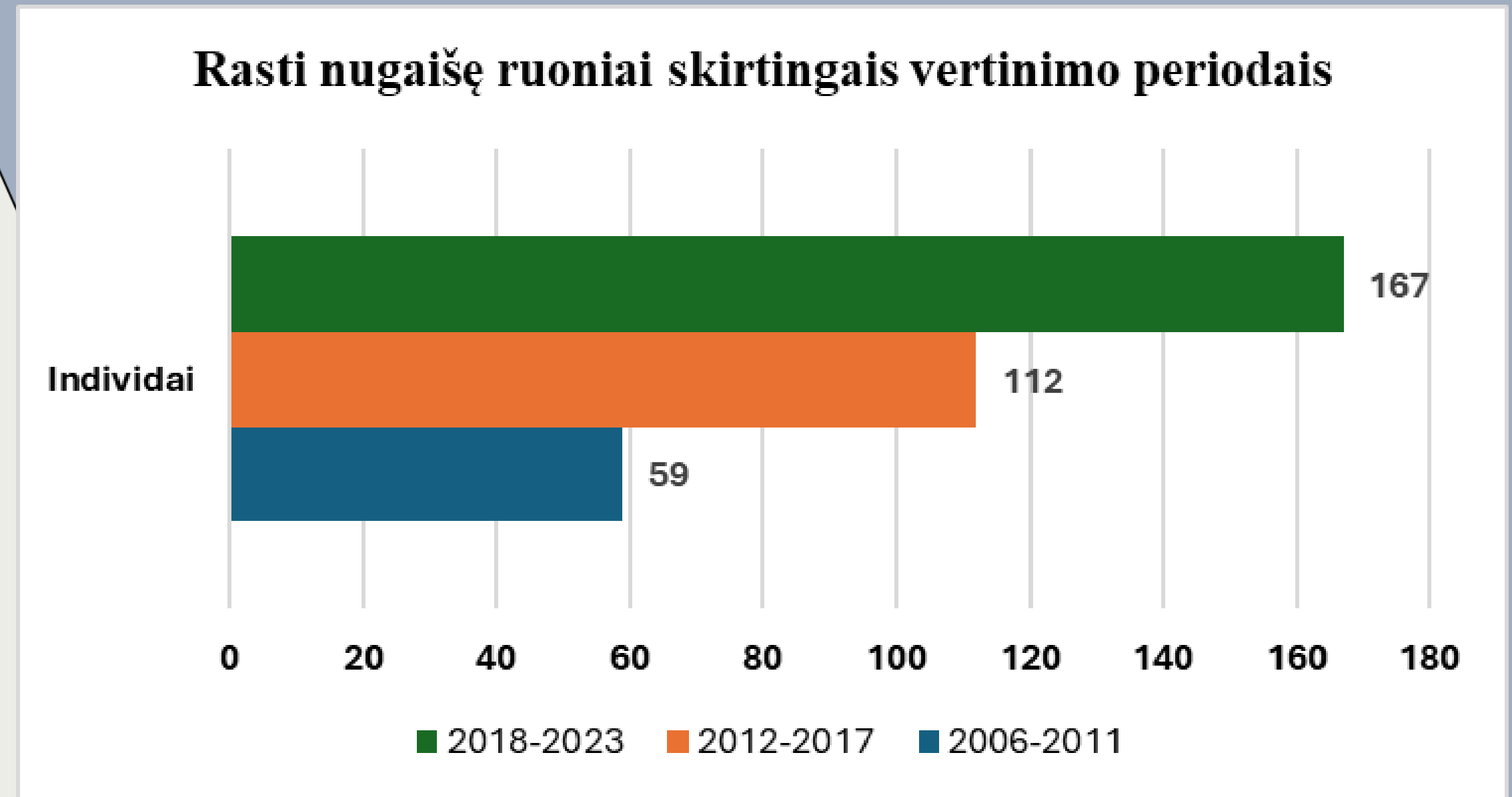
D1- Paukščiai Rūšis	GAB	2006–2011 m.		2012–2017 m.		Vidurkis 2021, 2023 m.	
		Reikšmė	Būklė	Reikšmė	Būklė	Reikšmė	Būklė
Vandens storumėje besimaitinantys (pelaginiai) paukščiai	75 %	40 %	Bloga	40 %	Bloga	60 %	Bloga
Rudakaklis/juodakaklis naras (<i>Gavia sp.</i>)	332	72	Bloga	184	Bloga	169	Bloga
Ausuotasis kragas (<i>Podiceps cristatus</i>)	538	1086	Gera	913	Gera	2544	Gera
Didysis dančiasnapis (<i>Mergus merganser</i>)	930	651	Bloga	551	Bloga	3701	Gera
Vidutinis dančiasnapis (<i>Mergus serrator</i>)	268	5	Bloga	4	Bloga	0	Bloga
Mažasis dančiasnapis (<i>Mergellus albellus</i>)	0	42	Gera	5	Gera	2-3	Gera
Bentosu besimaitinantys paukščiai	75 %	17 %	Bloga	0 %	Bloga	17 %	Bloga
Klykuolė (<i>Bucephala clangula</i>)	254	914	Gera	173	Bloga	592	Gera
Nuodėgulė (<i>Melanitta fusca</i>)	24518	16028	Bloga	6043	Bloga	7417	Bloga
Ledinė artis (<i>Clangula hyemalis</i>)	15531	1496	Bloga	816	Bloga	3177	Bloga
Juodoji artis (<i>Melanitta nigra</i>)	480	55	Bloga	92	Bloga	367	Bloga
Paprastoji gaga (<i>Somateria mollissima</i>)	178	2	Bloga	0	Bloga	0	Bloga
Sibirinė gaga (<i>Polysticta stelleri</i>)	884	85	Bloga	0	Bloga	0	Bloga

D1/D4- žuvys

Deskriptorius - D1/D4 - bioįvairovė/mitybos tinklai (žuvys)							
Kriterijai	Jūros rajono vienetas, kuriam taikomas rodiklis	Rodikliai	Siektina GAB vertė	GAB matavimo vienetai	Būklė II periodu	Būklė III periodu	Tendencija
D1C4	BAL-LT-AA-01	Žuvų bendrijos įvairovės indeksas (Shanon indeksas)	1,33–1,50	Vertinamo periodo metinių CPUE medianų mediana, atitinkanti GAB	1,49	1,46	↔
D1C4	BAL-LT-AA-01	Žuvų bendrijos trofinis indeksas	3,32–3,41		3,42	3,417	↔
D1C2	BAL-LT-AA-01	Kertinių Baltijos jūros priekrantės žuvų bendrijų rūšių gausumas (plekšnių gausumas)	>24,1		39,5	40,5	↔
D4C2/D1C3	BAL-LT-AA-01	Žuvų bendrijos gausumo indeksas - plėšrių žuvų gausumas	>1,3		3,47	3,24	↔
D4C3/D1C3	BAL-LT-AA-01	Žuvų bendrijos dydžio indeksas	>1,09		0,25	0,27	↔
D4C2	BAL-LT-AA-01	Mezo-plėšrių žuvų gausumas	74,2–107,5		81,5	83	↔

Žinduoliai

Baltijos jūroje gyvena ir veisiasi 3 ruonių rūšys (ilgasnukis, paprastasis, žieduotasis) ir vienintelis bangininių šeimos atstovas – jūros kiaulė.

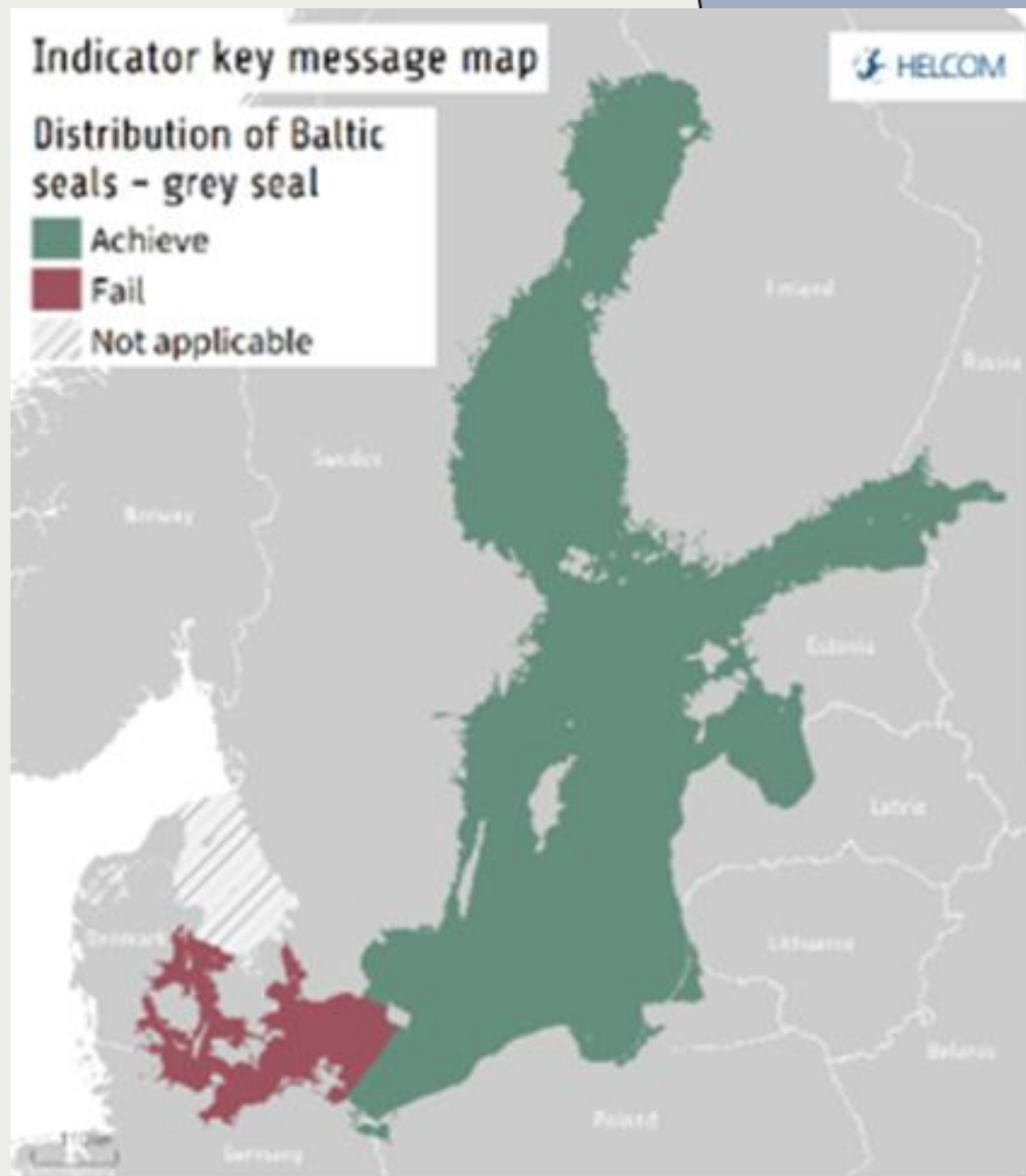
Lietuvos jūrų muziejaus duomenys

Indicator key message map

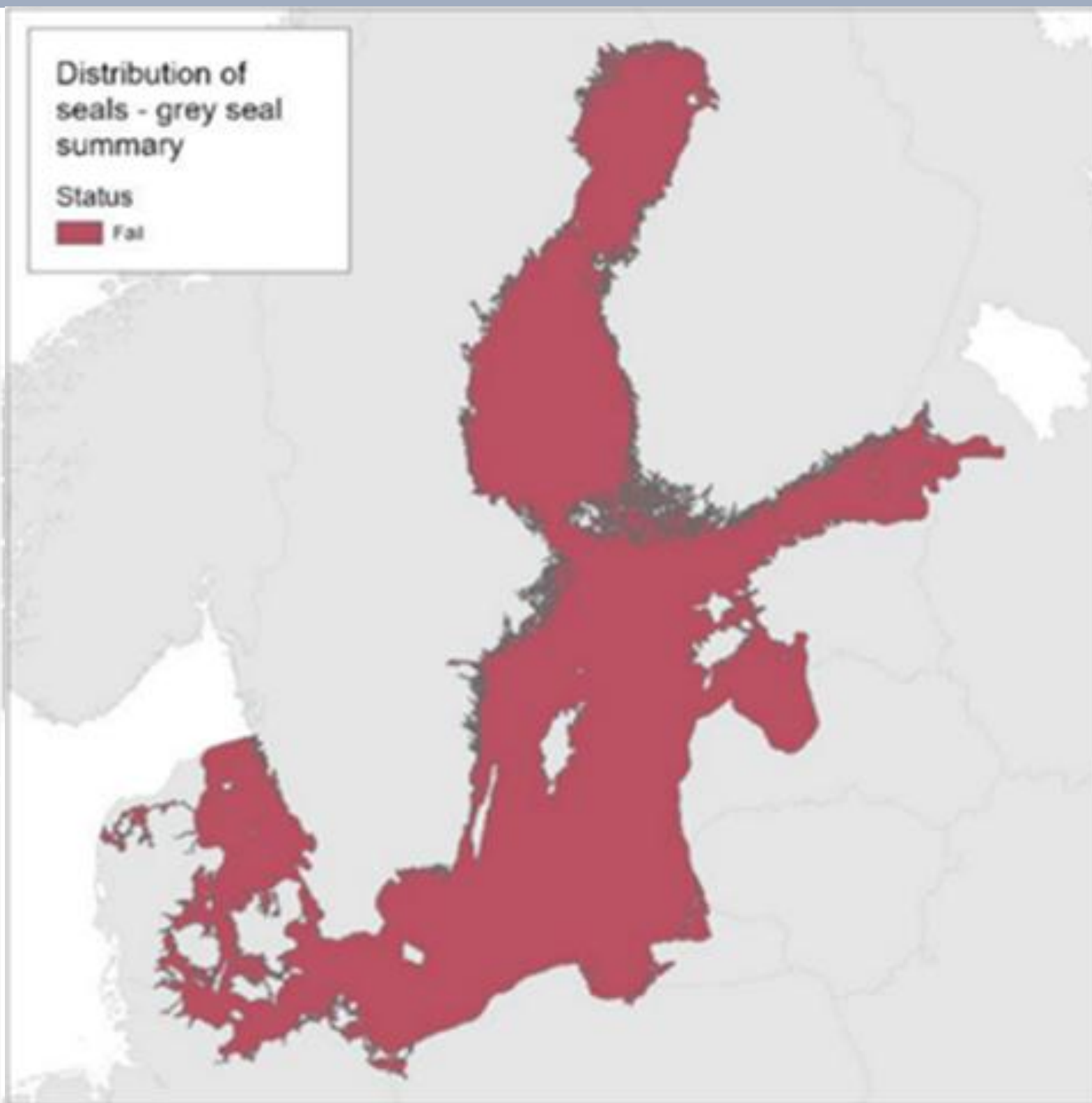
Distribution of Baltic seals - grey seal

- Achieve
- Fail
- Not applicable

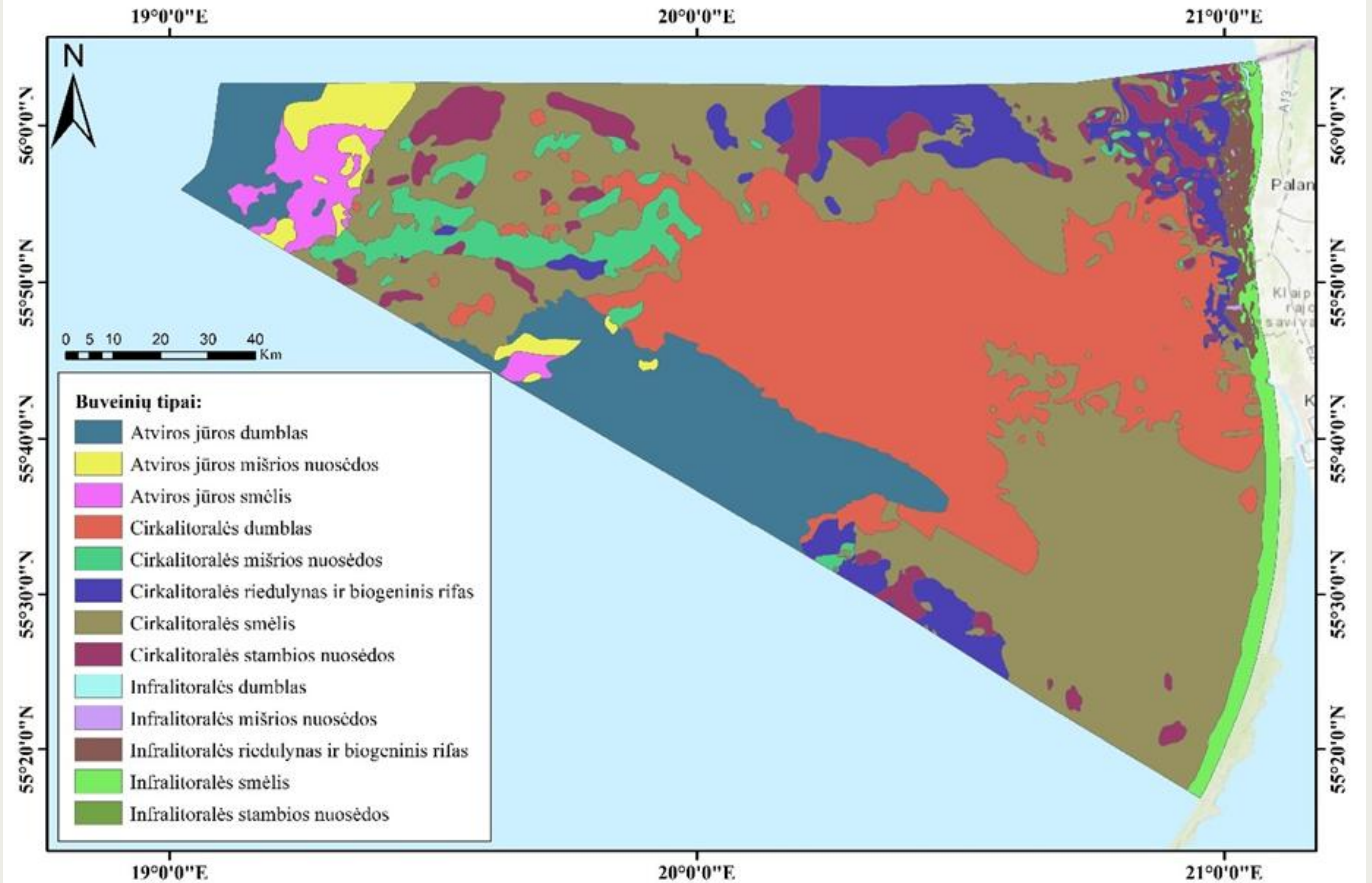

Distribution of seals - grey seal summary

- Fail

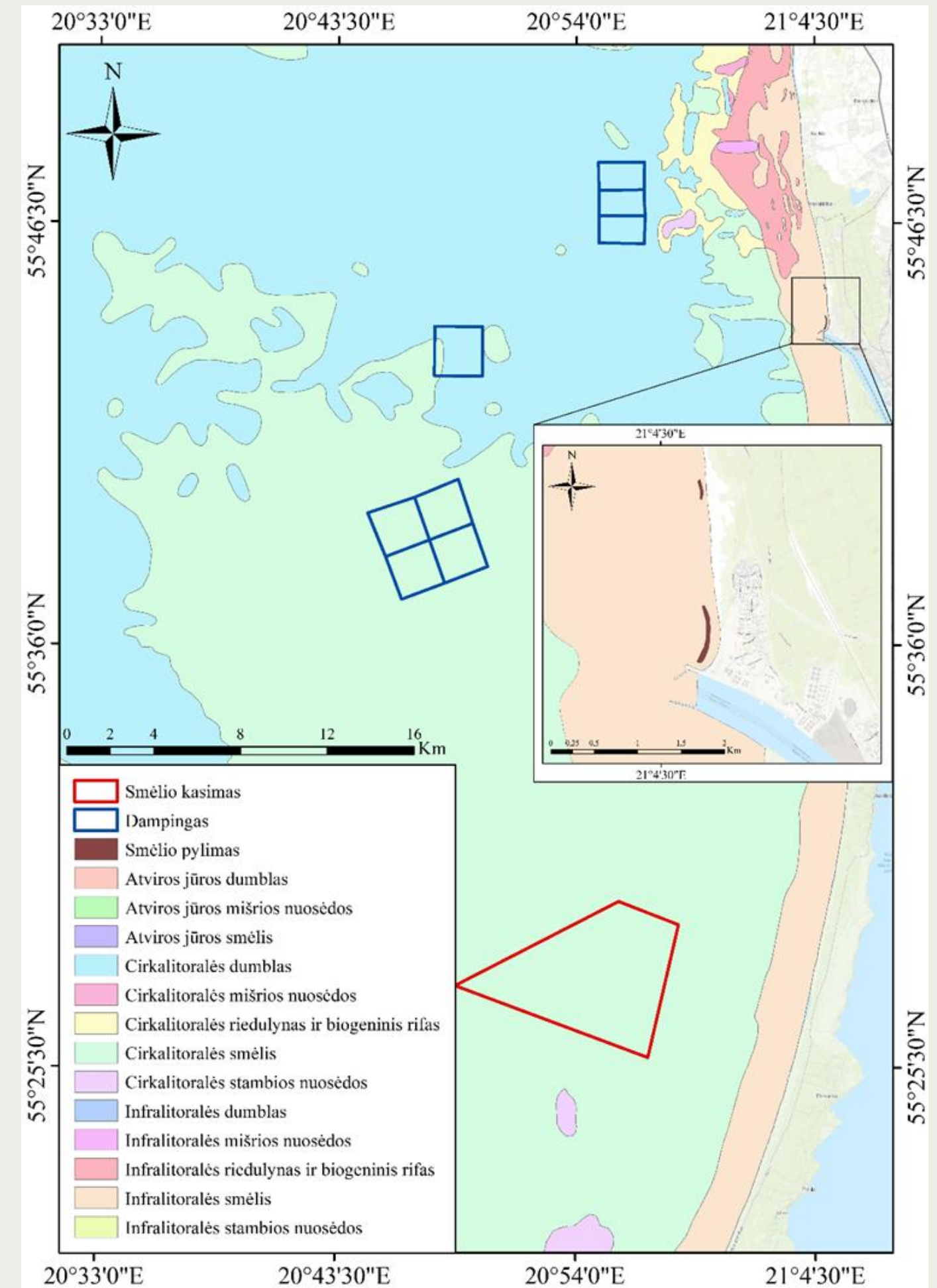
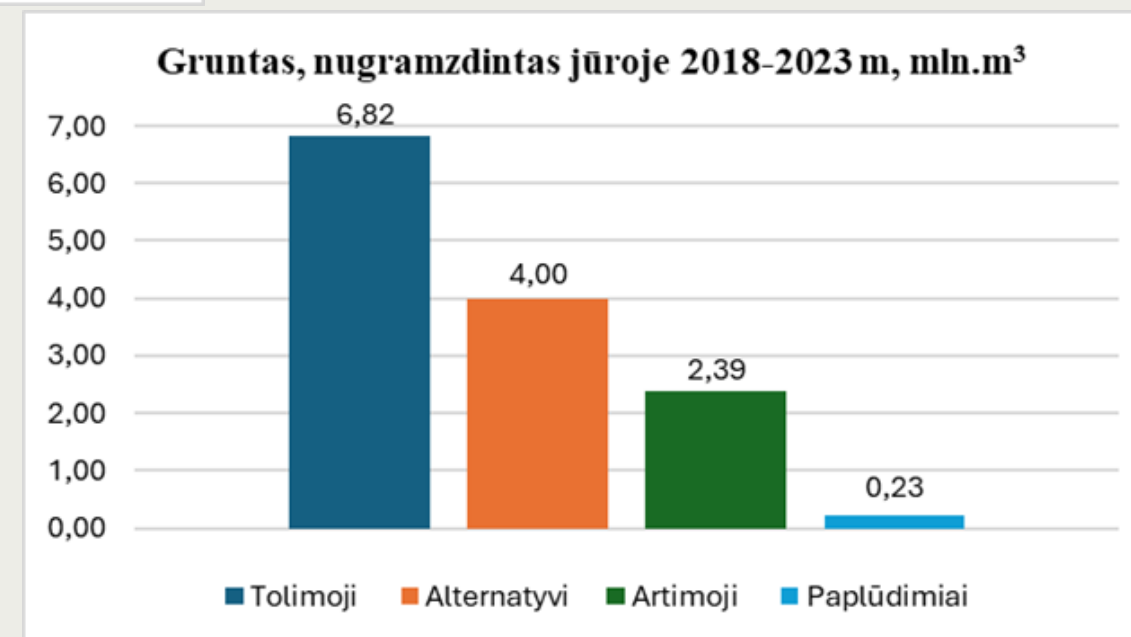

Dugno buveinės

D6 – dugno trikdymas

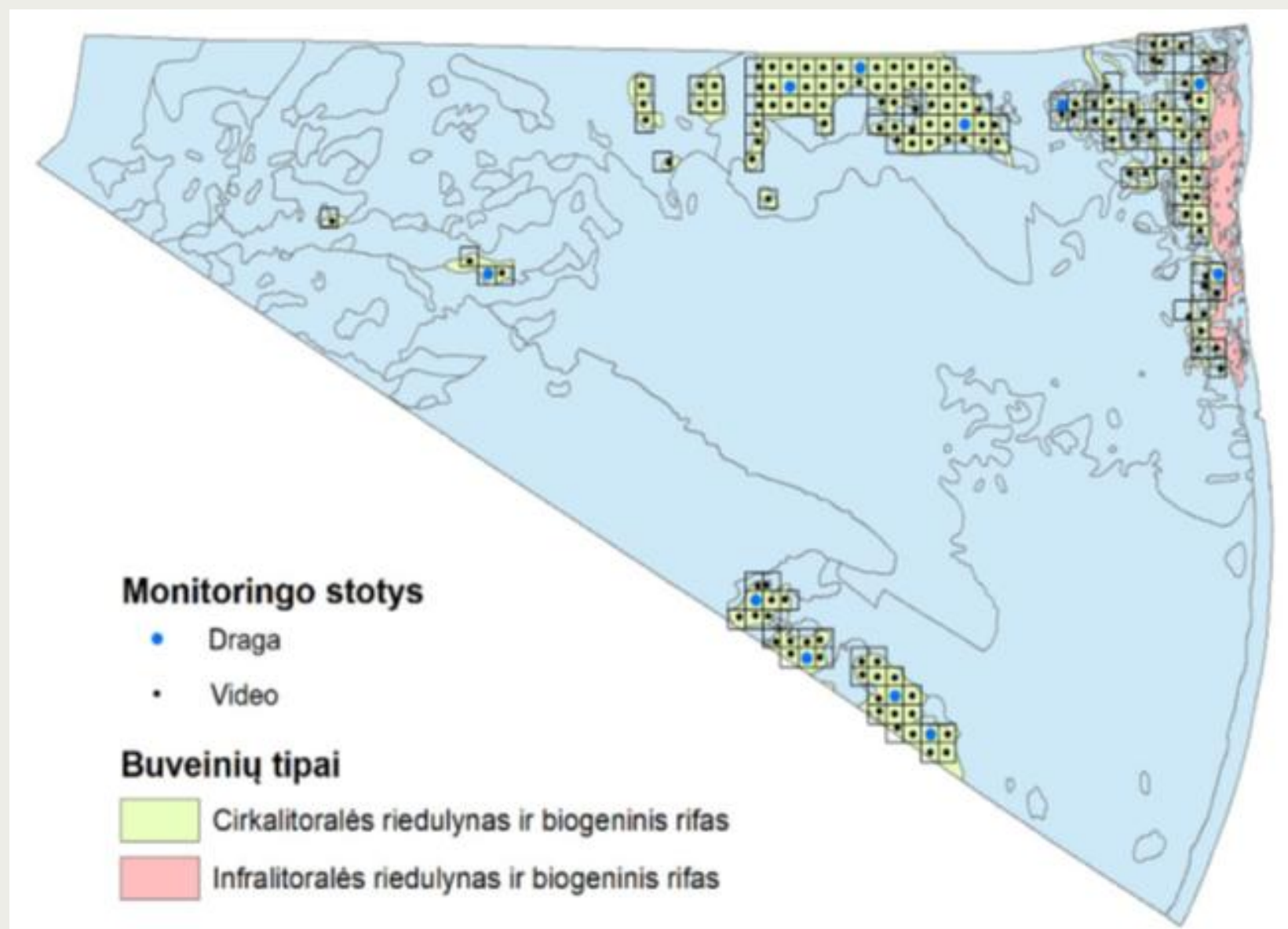
Fizinio trikdymo tipas	Poveikio plotas, km ²		
	2012–2017 m.	2018–2023 m.	
Smėlio pylimas	0,1	0,05225*	
Smėlio kasimas	2,5	2,5**	
Grunto šalinimas (dampingas)	31,3	30,92***	31,3****
Viso	33,9	33,4	33,85

D6- dugno trikdymas

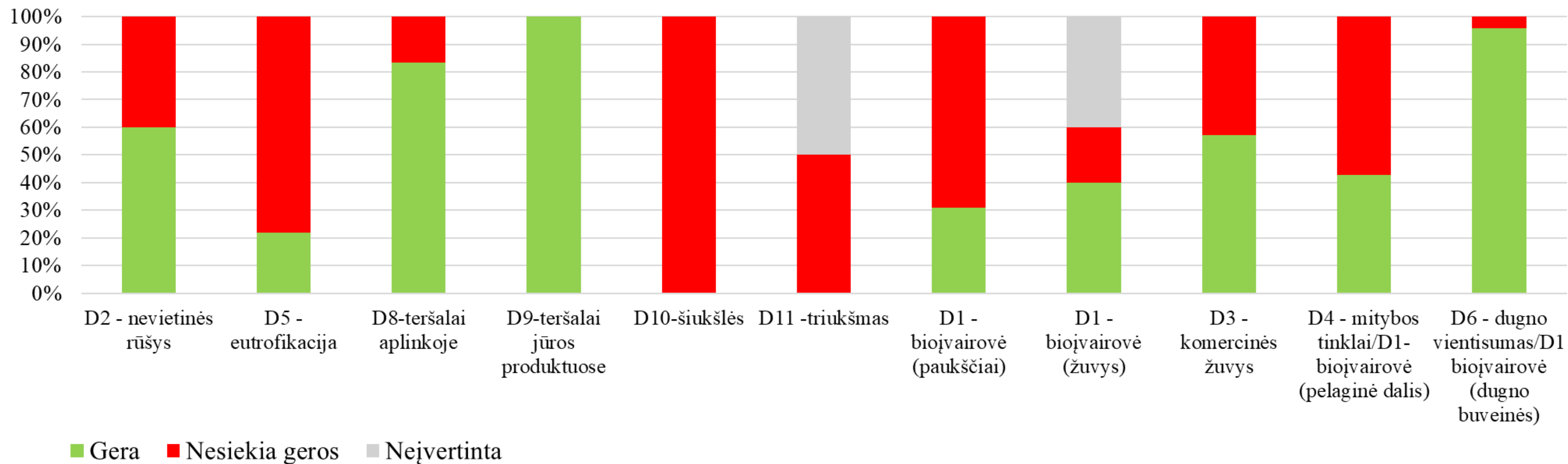
Jūros rajonas	BAL-LT-AA-01, BAL-LT-AA-02					BAL-LT-AA-03															
Buveinių tipai	Infralitoralės riedulynas ir biogeninis rifas	Infralitoralės stambios nuosėdos	Infralitoralės mišrios nuosėdos	Infralitoralės smėlis	Infralitoralės dumblas	Cirkalitoralės riedulynas ir biogeninis rifas	Cirkalitoralės stambios nuosėdos	Cirkalitoralės mišrios nuosėdos	Cirkalitoralės smėlis	Cirkalitoralės dumblas	Atviros jūros mišrios nuosėdos	Atviros jūros smėlis	Atviros jūros dumblas								
Buveinės plotas, km²	68,5	5,3	1,8	142,2	1,9	420,9	345,6	235,3	2359,8	1853,6	119,0	129,7	748,0								
GAB	<1%	<1%	<1%	<1%	<1%	<1%	<10%	<1%	<10%	<1%	<10%	<1%	<10%	<1%	<10%	<1%	<10%	<1%	<10%	<1%	<10%
Trikdomas plotas, % 2012–2017 m.	0,04	0	0	0,2	0	0	0,2	0	0,7	0	0,4	1,09	14,5	0	21,8	0	0,9	0	1,3	0	9,5
Trikdomas plotas, % 2018–2023* m.	0,04	0	0	0,04	0	0	0,02	0	1,1	0	0,2	0,90/ 0,91	7,1	0,65/ 0,66	7,0	0	1,1	0	0,7	0	12,7

Rifų monitoringas 2021/2022 ir 2022/2023

Rodikliai/skirtingi rajonai

Jūros rajono aplinkos būklė pagal atskirus rodiklius

AČIŪ UŽ DĒMESĪ!